

Den kommende generalsekretæren i Legeforeningen har utsikt over hele Oslo fra toppen av det som tidligere het Postgirobygget og kan kikke over til sin nye arbeidsplass i Akersgata. Med seg tar han rikelig med ledererfaring, stort engasjement og nysgjerrighet på menneskene rundt seg.

Intervjuet: Geir Riise

Fra Posthuset til Legenes hus

GMan kan komme til Posthuset. Riise er travel, men strekker seg langt for å rydde plass i kalenderen. Førsteinntrykket av HMS-direktøren i Posten er at han er punktlig, vennlig og lett å snakke med. Venner og kolleger bekrefter inntrykket, men utvider bildet. De beskriver ham som en person som er opptatt av samfunnet omkring seg og som en utpreget familieemann, nærmest en «hønefar» i forhold til de tre barna. Han evner å få folk rundt seg til å føle seg vel, og er en god lytter. Kanskje er han preget av sin oppvekst i Brumunddal, der foreldrene drev TV- og radioforretning. Riise var eldst i søskenklokkens og tok mye ansvar både hjemme og i forretningen.

– Jeg lærte tidlig at man alltid må prøve å møte mennesker på en åreit måte. Selv om de kommer på døren på julafarten med et TV-apparat som er i stykker, tar man imot dem på skikkelig vis. Det var viktig å yte god service slik at folk følte seg ivaretatt, selv om det ikke nødvendigvis betyr at man kan løse problemet samme dag.

Han er omsorgsfullt oppmerksom på at det er tidlig morgen da vi møtes. – Vil du ha en kopp kaffe før vi begynner?

Kjenner hver krok av Norge

Riise reiste land og strand rundt som ungdomsinstruktør i Motorførernes Avholdsforbund etter gymnasiet. Avholdssaken har gått som en rød tråd gjennom livet.

– Når bestemte du deg for denne linjen? – Det var i russetiden, da jeg opplevde mye fyll som jeg reagerte negativt på. Dette var i midten av 1970-årene, da det nærmest ble forventet et visst samfunnsengasjement. I dag har jeg ingen formelle verv, men jeg har fortsatt mitt standpunkt.

– Hvorfor er avholdssaken viktig for deg? – Jeg tror det er bra at noen ut ifra et sosialt engasjement har et litt annet syn på rusmidler. Det kan gjøre det lettere for andre å avstå. Det bidrar også til å holde totalforbruket nede, og det er en sterk sammenheng mellom totalforbruk og skader. Det er den politiske begrunnelsen. For min

egen del har jeg bare positive erfaringer med det. Han stopper opp og tenker seg om.

- Samtidig har jeg liten erfaring med alternativet, sier han smilende.
- Hva gjorde du i Motorførernes Avholdsforbund?

– Jobben besto i å reise rundt og møte skolelever, ungdomsgrupper og fritidsklubbmedlemmer. Vi snakket ikke bare om rusmidler, men også om det ungdom ellers var opptatt av. Dessuten arrangerte vi motoraktiviteter, som alltid har vært en av mine interesser.

– Er det blitt fartsbøter av det?

Han teller raskt for seg selv. – Tre, konkluderer han lett beskjemmet. – Men jeg har aldri mistet førerkortet.

Skjebnemøte

Etter to år på reisefot begynte Riise på Tannlegehøyskolen. Noen uker senere møtte han en gammel skolekamerat, som kunne fortelle at han hadde begynt på medisinstudiet etter å ha tatt opp igjen fag ved Bjørknes Privatskole. Geir Riise reiste samme helg til Oslo, sluttet på tannlegestudiet og la nye planer.

– Jeg har tenkt mye på dette møtet. Jeg hadde aldri hørt om Bjørknes tidligere. Beslutningen førte til at jeg kom inn på legestudiet og til at jeg møtte min kone. I den grad man skal tro på sånt var det et skjebnemøte.

Legestudiet tok han i Tromsø, deretter ble det arbeidsmedisin.

– Hvorfor valgte du å bli bedriftslege?

– Jeg hadde tenkt å bli anestesilege, men det var ikke flust med ledige stillinger i Oslo-området da jeg var ferdig med turnus. Norsk Olje lyste ut en deltidstilling som bedriftslege. Etter hvert ble stillingen utvidet og Norsk Olje en del av Statoil. Etter noen år som bedriftsoverlege og HMS-sjef ble jeg sjefslege i Statoil-konsernet.

– Tilfeldigheten rådde?

– Ja, men samtidig fenget denne typen arbeid meg. Det handlet om å jobbe med mennesker, med fag, med organisasjon og

med ledelse. Jeg har aldri tatt en spesialitet i arbeidsmedisin, men har jobbet innen dette feltet hele min karriere. I 1995 tok jeg en mastergrad i helseadministrasjon.

Arbeidsgiversiden

Geir Riise har mye erfaring fra arbeidsgiversiden. Han har vært medisinsk fagsjef, sjefslege og avdelingsdirektør i NHO, og karakteriseres blant annet som hjernen bak IA-avtalen. Han ble senere direktør for Hjelp24 bedriftshelsetjeneste og har fra 2006 vært HMS-direktør i Posten.

– Legeforeningen er en medlemsforening, mens du har mye erfaring fra arbeidsgiversiden. Hva er utfordrende ved å «bytte side»?

– Jeg vet ikke om jeg har byttet side. Jeg vil fremdeles være leder og representere arbeidsgiversiden for omtrent 140 kolleger i sekretariatet. Da er det viktig at man tenker som arbeidsgiver og vet hvilket ansvar dette innebærer.

– Hva slags reaksjoner har du fått?

– Jeg har bare fått positive reaksjoner – hyggelige kommentarer fra mange hold, også fra arbeidstakersiden. Dette avspeiler hvordan samfunnet vårt fungerer. Det er små forhold her, og det er ikke uvanlig at mennesker som har jobbet sammen møter hverandre igjen i nye roller.

Ny jobb, ny rolle

– Hva fikk deg til å söke stillingen som generalsekretær?

– Jeg har hatt en del med Legeforeningen å gjøre i jobbsammenheng, og interessen ble vakt av det jeg så foreningen gjorde og sto for.

– Hva er generalsekretærens jobb?

– Å lede sekretariatet og være en god arbeidsgiver for de ansatte. Jeg er ansvarlig for at sekretariatet legger et godt grunnlag for de politiske føringer som landsstyret og sentralstyret trekker opp. Det er ingen liten jobb. Jeg blir øverste sjef for sekretariatet, men dette er ikke noen enmannsjobb. Jeg ser på meg selv som en teamleder. Det er viktig

Geir Riise

Født 10. september 1955

- Cand.med. Universitetet i Tromsø 1984
- Master of health administration fra Universitetet i Oslo 1995
- Bedriftslege og sjefslege i Statoil-konsernet 1990–98
- Medisinsk fagsjef og sjefslege i NHO 1998–2004
- Direktør for Hjelpt24 bedriftshelse-tjeneste 2004–06
- HMS-direktør i Posten 2006–09

Foto Marit Tveito

tigste i en kompetansebedrift som Legeforeningen er at folk synes det er morsomt å jobbe der og får lyst til å by på seg selv.

– Hva kommer du til å bidra med?

– Jeg mener jeg evner å være åpen, men samtidig tydelig når det er nødvendig. Og jeg vil bidra til at spørsmål som er viktige for organisasjonen kommer på dagsordenen. – Det er ikke sikkert alle har det klart for seg – hva er forskjellen på en president og en generalsekretær? Begge har flotte titler.

– Presidenten er valgt av landsstyret, er øverste leder og generalsekretærens sjef. Sentralstyret og landsstyret trekker opp de store linjene for Legeforeningens arbeid. I hovedsak er presidenten foreningens ansikt utad.

Riise har en lang CV – han kan skilte med å ha vært sentralstyremedlem i Høyre, formann i Avholdsfolkets Landsråd, styreleder i den nasjonale AKAN-komiteen, medlem av regjeringens granskningskommisjon om kreftsykdom ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og leder av Nasjonalt råd for tobakksforebygging. Blant annet.

– Hva tar du med deg av tidligere erfaring?

– Jeg lærte mye da jeg tok legeutdanningen, men jeg har erfart mye i arbeidslivet og som aktiv i mange organisasjoner. Denne typen kunnskap kan man ikke lese seg til, og jeg tror jeg kan dra veksler på det jeg har lært.

– Hva blir viktigst i den nye stillingen?

– Jeg tror jeg kan bidra med struktur og utøvelse av en tydelig og samlende lederrolle i sekretariatet. Jeg liker diskusjon, engasjement og har vilje til å løse problemer.

Hele folket i arbeid

– Du beskrives som en av hjernene bak IA-avtalen. Hvordan ble den til?

– Avtalen har som bakgrunn at Sandmann-utvalget skulle se på en ny sykelonnordning. Utvalget delte seg nesten i to, man ble ikke enige om hovedtrekkene i spørsmålet om hva arbeidsgiver og arbeidstaker

skulle betale. Men utvalget var enig om noe annet viktig – at man skulle tydeliggjøre ansvaret for et godt samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstaker for å forebygge og følge opp sykefravær. Dette er avgjørende for på en positiv måte å kunne utnytte den funksjonsevne den enkelte arbeidstaker har. Alle var også enige om at sykefraværet var for høyt og at for mange mennesker ble stående utenfor arbeidslivet på langvarige trygdeordninger. Det var behov for å mobilisere så mye som mulig av den arbeidskraftressurs vi hadde, og det arbeidet la grunnlaget for IA-avtalen.

– Hva ser du som et resultat av avtalen i dag?

– I mange virksomheter legger man i dag stor vekt på betydningen av å ha et godt arbeidsmiljø hvor arbeidsgiver og arbeidstaker sammen har et ansvar. Viktige stikkord her er god ledelse og god organisering av arbeidet. Vi har hatt den største høykonjunkturen noen gang her i landet frem til finanskrakket, og sykefraværet har ikke økt. Sykefraværet i tredje kvartal 2008 har gått noe ned i forhold til fraværet i tredje kvartal 2001, mens det tradisjonelt ville gått opp under en høykonjunktur. Med avtalen har man lyktes med å få arbeidsgiver og arbeidstaker til å vektlegge funksjonsevne fremfor det man ikke mestrer.

– Synes du norske leger er flinke nok med sykefraværarbeid?

– Jeg tror det er rom for forbedring, sier han diplomatisk. – Arbeidslivet selv kan gjøre mer for å følge opp og forebygge sykefravær. Det er viktig at man prøver å holde døren mest mulig åpen tilbake mot arbeidsplassen. Utstøtningsmekanismene starter tidlig i eget hode, siden hos kollegerne. Til slutt er det ofte så sterke mekanismer at det blir vanskelig å komme tilbake. Fastlegene har en viktig rolle, gjerne i samhandling med bedriftshelsetjenesten.

– Hvorfor er det så viktig at flest mulig er i arbeid?

– Alle undersøkelser viser og all erfaring tilsier at vår arbeidsrelasjon er noe essen-

sielt. Noe av det første man spør om når man møter nye mennesker er hva de jobber med. Arbeidstilknytning gir helse. Derfor er det viktig å ta vare på den helseressursen som ligger i det å kunne være i arbeid hos en god arbeidsgiver som tar ansvar.

Ut på dato?

– Bør det være en pensjonsalder?

– I det spørsmålet har jeg en del oppfatning. Det er viktig at man har mulighet til å jobbe når man har krefter til det, men det kommer andre etter oss. Hvis vi kommer i en situasjon med større arbeidsledighet, er det i seg selv et viktig poeng å la unge mennesker få muligheten til å slippe til.

– Hvor lenge håper du å få jobbe?

– Jeg ser det ikke som noe mål å jobbe lengst mulig, men håper å få være med så lenge jeg har lyst. Det gode liv innebærer for de fleste å få lov til å være til for flere enn en selv. Det betyr ikke nødvendigvis lønnet arbeid. Det er mye god helse i å være engasjert i noe annet enn det som handler om egen inntekt og velferd. Det er dessuten viktig å vite hva man prioritører.

– Hva har førsteprioritet hos deg?

– Familien. Den kommer alltid først.

– Hva håper du å oppnå gjennom din yrkesinnsats?

– Det er viktig å leve dagen i dag. Det man ser tilbake på er historie, det kan man ikke gjøre noe med. Det er viktig at dagen i dag er åleit. Alt trenger ikke være morsomt, men det er viktig å kunne glede seg til å gå på jobb. Jeg håper å kunne se tilbake på at jeg fikk være med på arbeid som betydde noe for andre. Jeg tror på å være en del av en større helhet. Dessuten tror jeg ikke på at det er én person som utgjør forskjellen, sier han med ettertrykk, – det dreier seg om samhandling for å nå felles mål og resultater.

Marit Tveito

marittveito@hotmail.com
Diakonhjemmet sykehus